
GÄSTKRÖNIKA

Semaglutid gör ännu en del av livet till en sjukdom

Senaste tiden har jag funderat mycket på diabetes- och viktminskningsmedicinen semaglutid. Ett spännande läkemedel! Semaglutid säljs under namnen Ozempic och Wegovy, men jag kallar det i fortsättningen här för semaglutid. Och för att förtydliga så diskuterar jag i den här krönikan semaglutid som viktminskningsmedel, inte som diabetesmedicin.

Det första som slår mig är hur kluven jag är till semaglutid som viktminskningsmedicin. Jag är lika imponerad som skeptisk. Som läkare är jag imponerad. I dag har 51 procent av de vuxna svenskarna övervikt (BMI 25–30) eller fetma/obesitas (BMI 30+). Jag jobbar kliniskt och ser följsjukdomarna av övervikt, till exempel högt blodtryck, diabetes typ 2, hjärtinfarkt, stroke, sömnapné, och så vidare. Ett läkemedel som då sänker aptiten och därmed kroppsvikten med 10–15 procent är fantastiskt!

Men som människa är jag skeptisk. Jag tror att vissa saker i livet måste alla människor lära sig att hantera: att inte äta för mycket, att få lagom mycket sömn, att röra på sig ibland, att lära sig leva med sin oro och ångest, att hantera sin sexualdrift, att dricka lagom mycket alkohol, och så vidare. Och att då, på medicinsk väg, dämpa den basala driften hunger, är att avlägsna en grundläggande del av att vara människa: att lära sig bruka, men inte missbruka. Det är en evig konflikt och man måste inte vara religiös för att förstå varför frosseri är en av de sju dödssynderna. Ska man åstadkomma en livsstilsförändring måste man anstränga sig. Dessutom ökar vi medikaliseringen, och gör ännu en del av livet till en sjukdom som ska behandlas.

En annan intressant aspekt med semaglutid är den ekonomiska. För det första kan man säga att Novo Nordisk har utvecklat världens bästa läkemedel, kommersiellt sett. Ett läkemedel som, i en kroppsfixerad värld, sänker vikten 10–15 procent! Och när man slutar ta läkemedlet, så får man tillbaka sina kilon. Ett abonnemang på att vara smal. Affärsmässigt genialiskt!

Om man tar semaglutid off label mot övervikt/fetma är man utanför läkemedelsförmånen (har man diabetes omfattas man av högkostnadsskyddet), vilket kostar cirka 3 000 till 4 000 kronor/månad. Detta gör att det blir ekonomiska förutsättningar som avgör vem som kan gå ned i vikt utan att anstränga sig. Röster har höjts för att semaglutid mot övervikt ska omfattas av läkemedelsförmånen, och med 51 procent av befolkningen som potentiella patienter, så förstår alla vilka enorma ekonomiska intressen som finns här.

Slutligen har semaglutid även väckt etiska frågor. Eftersom läkemedlet har blivit så populärt har det uppstått en global brist, och diabetespatienter har inte fått tag på sin medicin, för att det har skrivits ut till patienter med

övervikt. Läkarförbundet kritiserade i december ett av företagen som skrev ut semaglutid mot övervikt, trots bristen. Chefläkaren på företaget tyckte att det var oetiskt att ställa diabetiker mot överviktiga, och fortsatte att skriva ut semaglutid till överviktiga. Jag håller inte med. Att skriva ut semaglutid till personer med övervikt, när det är brist på läkemedlet för diabetiker, är som att skriva ut apotekets sista penicillinkur till en patient med förkylning.

Läs mer

Läs våra krönikörer på dagensmedicin.se "Övertro på specialisering och standardisering leder till stuprörsmedicin. Ibland behövs det, men för det mesta gör det mer skada än nytta. Om något i vården behöver standardiseras är det väl våra olika journalsystem – inte hur vi ska hantera unika patienter!"

Linus Källgård, ST-läkare i allmänmedicin, Region Halland.